

Чуплак М.І.

здобувач вищої освіти ступеня магістр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Куценко Д.В.**

старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем забезпечення
публічної безпеки і порядку ННІ №3 НАВС,
к.ю.н.

ЗАХОДИ ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК

Сьогодні досить складно з'ясувати, яким чином, де і коли з'явився термін “юридична клініка” (синонім – “правнича клініка”). Найвірогідніше, він вперше з'явився в статті професора Фроммгольда, що була опублікована 1881 року в німецькому журналі «Deutsche Juristen-Zeitung». Згодом російський професор А. Люблінський висловив власне бачення юридичної клініки і, зокрема, обґрунтував необхідність створення таких закладів [1].

Чинне законодавство України визначає, що юридична клініка є структурним підрозділом вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації, що здійснює підготовку фахівців за напрямом "Право", і створюється як база для практичного навчання та проведення навчальної практики студентів старших курсів.

Тобто, юридична клініка – це отримання практичних навичок студентами старших курсів через надання юридичних консультацій населенню, яке потребує юридичної допомоги, але не може звернутися в юридичну фірму по причині відсутності коштів [2, с. 233].

Для того, щоб юридична клініка могла повно та ефективно функціонувати керівництво юридичної клініки і вищого навчального закладу повинно здійснювати такі заходи, як:

- проведення спецкурсу з "Основ юридичної клінічної практики", де охоплюються засади та функції діяльності юридичних клінік, а також акцентується увага на основних аспектах юридичної практики;
- проведення теоретичних та практичних занять за результатами діяльності юридичної клініки;
- проведення правоосвітніх, правороз'яснювальних та інших навчально-практичних заходів;

- надання безоплатної правової допомоги з питань захисту прав і свобод людини та організацій з усіх галузей права відповідно до чинного законодавства України;

- проведення роботи з документами правового характеру і базами даних;
- підготовку і поширення публікацій для населення з актуальних правових питань;

- співпрацю з представниками державних і недержавних органів та організацій;

- проведення науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів та інших заходів з актуальних правових питань;

- проведення роботи з систематизації й аналізу судової практики України, рішень Європейського Суду з прав людини, вирішення юридичних питань у правоохоронних органах, органах державної влади і місцевого самоврядування;

- співробітництво з іншими юридичними клініками вищих навчальних закладів України та за межами держави [3].

Відповідно до вищевикладеного слід зазначити, що система набуття юридичної освіти потребує удосконалення та доповнення, шляхом внесення змін до Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України або навіть розробити та затвердити нове.

Потрібно погодитися з навчально-методичною комісією з права, яка запропонувала таке:

- впровадити дисципліну «Юридичні клініки» в навчальний курс, що має основну мету: зблизити нормативне і описове, конкретне і абстрактне, аналітичне і практичне, тобто – усунути розбіжності між теорією і практикою при вивченні права;

- зміст курсу «Юридичні клініки» повинен сприяти підвищенню фахових якостей юриста, а отже, – розвинути продуктивність, збагатити компетентність майбутнього юриста;

- основою курсу повинні бути педагогічні підходи до досягнення викладених вище цілей;

- важливим напрямом курсу «Юридичні клініки» має бути введення студента в реальні життєві ситуації, практичне використання своїх знань і застосування своїх розумінь;

- така переорієнтація методології викладання не повинна применшувати центральну роль, яка відведена вивченню законодавчих актів і широкого спектру навчальних дисциплін згідно з навчальним планом закладу освіти;

- планування навчального процесу з урахуванням курсу «Юридична клініка» не повинно відбуватися шляхом механічного, простого додавання вказаного курсу до навчального плану. Кожен заклад освіти, з урахуванням

спеціалізації, повинен інтегрувати цей курс, скоординувавши зусилля викладачів всіх курсів;

- програми освіти в «Юридичних клініках» повинні мати варіативні і експериментальні положення, але без змін порядку і змісту навчальних планів. «Педагогічна новація» – так названо юридичні клініки у Рекомендаціях, які підтвердили висновок, що юридична освіта студентів є неповною без набуття необхідних практичних навичок роботи з клієнтом [4].

Якщо на належному рівні знайдуть своє відображення вище зазначені заходи, а також буде належна організація з боку навчального закладу, то студенти зможуть в повній мірі оволодіти практичними аспектами юридичної професії, а авторитет і рівень довіри юридичним клінікам значно підвищиться. Оскільки, основною метою діяльності юридичної клініки є допомога особам, які не мають можливості отримати юридичну допомогу в інший спосіб або захистити свої права самостійно.

Список використаних джерел:

1.Люблинский А., «О юридических клиниках», журнал Министерства Юстиции, январь, 1901г., стр. 175-181

2.Хуснутдінов О. Процес формування громадянського суспільства в Україні як передумова становлення правової держави // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. - 2001. - № 2, ч. II. - С 233-241.

3. Про затвердження типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України : Наказ Міністерства освіти і науки України № 592 від 3 серпня 2006 р. [Електронний ресурс]. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0956-06>

4. Про Всеукраїнську міжвідомчу координаційно-методичну раду з правової освіти населення: Положення затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1995 р. № 366 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=366-95>